

TEXTMÄSSAN MANUS 2013

Maggan: Jaha vi är redan i full gång och pratar här. Får jag skåla med er? Skål! Och välkomna hit!

Johannes: Ja, men det här blir ju spännande.

Maggan: Ja, nu är våren äntligen här. Vad betyder våren för er?

Lili: Dåligt samvete, ångest. Världssmärta men även plåga på ett rent personligt plan.

Maggan: En del blir väldigt deprimerade och andra blir väldigt glada, det är verkligen en väldigt dramatisk tid.

Isak: Ja, oerhört dramatisk.

Maggan: Just det, vad har ni gemensamt då tror ni? Författarna Lili von Wallenstein och Johannes Nilsson, numera kollegor, förläggare och assistent inom förlaget Bokbål. Och även jag, Magdalena Nordin, arbetar ju med Bokbål. Det gör du också, Isak Hall, och det är väldigt roligt!

Isak: Ja, jag är väldigt glad över att jag får jobba på Bokbål.

Maggan: Jaha. En annan sak som jag tycker att vi också har gemensamt är att vi alla har slitit väldigt hårt. Inte minst du, Johannes, som har kämpat dig igenom Kulturkampen – och som faktiskt vann hela tävlingen!

Johannes: Ja, man måste verkligen våga satsa. Visa sig själv och hela världen.

Maggan: Vi vill ju med Kulturkampen visa hur svårt det kan vara. Jag känner en kvinna och hon är i det här fas 3 och det är ju hur tufft som helst. Hon vet inte hur hon ska få dagarna att gå och bara att ta sig ur sängen är jättejobbigt. Har ni varit arbetslösa?

Lili: Nej, men jag har slutat arbeta! Jag är en fri människa och gör precis vad jag vill.

Maggan: Lever ni ett bra liv?

Johannes: Ja jag lever ett bra liv, men igår fick jag lov att passa ett barn som var för sjukt för att gå på dagis, ett barn som dessutom var mitt eget, Det var lagom roligt, men idag sitter jag här och dricker öl!

Maggan: Vi ska prata mer med dig snart, Lili von Wallenstein, som alltid har en massa kul och spännande grejer på gång. Nu har vi fått en presentation av er alla här, och du, Johannes, lever ett väldigt bra liv, för du är inte arbetslös?

Johannes: Nej men jag har faktiskt varit inskriven på arbetsförmedlingen, det var jag tvungen att göra sa de. Och jag har suttit där i möten med handledningen och sagt att jag verkligen inte vill ha några jobb. Men det gjorde ingenting för det fanns ändå inga jobb.

Maggan: Men fick du ett bra bemötande då?

Johannes: Ja men det tycker jag, Kulturarbetsförmedlingen är ju vad som gäller för mig. Dom är ju jättevana vid att hantera dansare, skådisar och journalister.

Maggan: Fas 3, vad säger ni om det egentligen? Det är ju jättetufft i dessa tider. För när man är arbetslös så här länge, det gäller ju att hitta rutiner tänker jag. För det är väl lätt att liksom bara ge upp.

Isak: Ja det blir väl som en ond cirkel. Som så många andra har jag också varit arbetslös och det var en ganska tung period i livet. Man tappar lusten både att arbeta och att leva överhuvudtaget.

Maggan: Varför vill man inte göra något, är man rädd att ta sig ur den här bubblan eller?

Lili: Nej, men jag tror att de arbetslösa blir så tillintetgjorda, så de orkar inte göra något vettigt av sina liv.

Maggan: Nu när man läser här om dig i olika trådar på internet, Lili, så står det att du brevväxlar med dömda mördare, ja, till och med seriemördare?

Lili: Det där är gammalt skvaller och det har inte så mycket att göra med mitt liv idag.

(Johannes avbryter med att skåla.)

Johannes: Skål för det!

Maggan: Men det är spännande, vissa av de här människorna sitter ju inspärrade och om man skapar en relation till dem – hur vet man att man själv inte blir nästa offer? Eller att man inte liksom blir indragen i deras sjuka värld? (Ser våldsamt upphetsad men samtidigt äcklad ut.)

Lili: Seriemördare mördare ju sällan personer de känner, så i vissa avseenden kan det ju vara en skyddsfaktor att dras med i deras sjuka värld.

Johannes: Och seriemördare dödar sällan sina flickvänner?!

Lili: Det har du helt rätt i, seriemördare mördar sällan sina flickvänner.

Johannes: Jaja, ta inte risken, det är mitt tips.

Maggan: Kan du, Isak, förstå att det är kittlande att brevväxla med en sån?

Isak: Nej, jag dras nog mer till det positiva, till det ljusa i livet.

Maggan: För det är ju väldigt många kvinnor som dras till det mörka. Om man tittar på hur det fungerar med deckare och filmer.

Lili: Nej men för min del är det väldigt viktigt att jag har en distans till det här. Det är som du säger väldigt lätt att dras med, att mörkret blir en del av en.

Maggan: Vad säger du (Johannes) om det här? Du var tvungen att dricka lite emellan?

Johannes: Ja, att brevväxla med en mördare det är ju nästan den lägsta kasten om du ursäktar mig. När det är debatt om det här så kommer det ofta fram att de har ett hov av kvinnor runt sig. Groupies. Och det är ju det allra lägsta en kvinna kan sjunka till.

Isak: Fast jag måste säga att de som brevväxlar med mördare är häften kvinnor och hälften män. Det är folk som är genuint intresserade av det här och som kanske också har ett vetenskapligt intresse för sånt, som Lili.

Johannes: Utan att dra någon parallell – när jag var som elakast så fick jag jättemycket brev från tjejer som tyckte det var häftigt att jag var så vidrig. Jag tyckte brevskrivarna var lite töntiga. Så jag var tvungen att spela någon annan än den jag är för att bli av med dom här.

Maggan: Lili! Du är inte sugen på att brevväxla med Breivik?

Lili: Nej, inte det minsta, men jag vet att Johannes har ett särskilt intresse för Breivik.

Johannes: (Johannes berättar om tidskriften.) Ja den här är till för att du ska läsa på tåget, istället för att läsa en deckare av någon svensk kvinnlig författare. Så kan du lära dig någonting istället.

Maggan: Du har ju verkligen gått upp och ner och nu är du verkligen på väg upp får man väl säga. Då du har blivit folkkär och nu ska du ge ut ... och då kommer det vara en massa recensioner. Känner du någon press?

Johannes: Ja det gör jag, en väldig press. Det här är ju en mångårig process. Men jag vet att jag inte skulle ge mig in i något som jag inte vet att jag kan väldigt bra.

Maggan: Du är ju en person som aldrig kompromissar. Men du har aldrig tvekat att gå på sådär, för det är många som gör det. Och sen händer det inget och sen blir man bitter och kanske går in i väggen.

Johannes: Jag har ju förstått att jag inte valde det här yrket. Det var så att jag skulle göra det här. Jag är född till att vara konstnär och vi får göra vår militärtjänst om och om igen. Jag skulle förresten vilja läsa några rader ur min bok, den handlar ju om mitt liv och är en monolog eller dialog med läsaren. Den handlar mycket om kraven jag ställer på mig själv. Jag skriver aldrig bättre än min senaste text och funderar alltid på att ge upp. Jag har haft ett rätt sorgligt och svårt liv, men väldigt intressant. (Läser:)

Jag har många gånger sagt att jag ingenting annat är än en magnet som stryker över landet och drar fram stålet ur människorna, och jag har många gånger förklarat att det kommer en tid då alla är samlade i mitt läger och de som inte finns i mitt läger kan ingenting göra.

Detta är vår tids under, att ni har funnit mig, att ni har funnit mig bland så många miljoner! Och att jag har funnit er, det är min stora sorg!

Maggan: Ja, du kan ju mycket om litteratur Lili. Vad säger du om det här?

Lili: Ja, Johannes har ju ett oerhört intellektuellt komplex, det känns som att författaren till de där raderna är ett offer för sina känslor, ett emotionellt vrak.

Johannes: Jag skriver med den mentala gaspedalen i botten och är som bäst när jag kör allt i en och samma fåra i åkern!

Maggan: Ja, du har skrivit fantastiska saker.

Isak: Jag tycker han saknar självkänsla, det finns ett jättehemskt människoförakt i det han gör.

Maggan: Du ska inte underskatta hans självkänsla för att han är en sån här 2000-talsmänniska som tror att en individ kan faktiskt allting. Han är världens bästa författare, borde få nobelpriset i filosofi, han är samhällskritiker...

Lili: Ja, han har en oerhörd intellektuell kraft, men lyckas inte förmedla det eftersom han inte är någon resonör.

Maggan: Men han är ju väldigt folklig!

Lili: Trots det så förstår inte publiken någonting av det.

Maggan: Men det här med Breivik har ju hänt rätt nyligen, till skillnad från det du håller på med Lili. Får man skämta om det här eller är det för tidigt tycker ni?

Lili: Det beror väl på.

Maggan: Jag har ju faktiskt skämtat om honom och det var ganska tidigt efter det hade hänt.

Johannes: Lite plumt säkert.

Maggan: Jag tycker det var ganska kul. Jag ritade faktiskt av honom och publicerade på nätet ganska strax efter det hade hänt. Men tycker ni att den här typen av skämt är provocerande?

Johannes: Absolut inte. Du har ju faktiskt gjort karriär på att utmana den här rådande normen. Så det har ju varit funktionellt för dig.

Maggan: Om vi lämnar vi mördarna ett tag. Har du, Lili, gjort något mer som är provocerande?

Lili: Ja jag har ju skrivit om nazismen utifrån förövarnas perspektiv och i skabrösa sammanhang, en del kan ju uppfatta det som provocerande.

Johannes: Du ville ju bara ha uppmärksamhet.

Isak: Nu tycker jag vi ska tänka lite på vilken ton vi har mot varandra, vi måste försöka ha ett ”schysst” samtal.

Maggan: Ja. Men, Lili, stämmer det, ville du bara ha uppmärksamhet?

Lili: Nej, jag vill ju visa upp en annan verklighet, en...

Johannes: Jag vill gärna prata lite mer om det här med humor. Många försöker ju använda humor som någon ursäkt eller för att framställa sig själva som ”mänskliga”. Men när de som ska representera de bästa av vårt folk betar sig som rena cirkusapor finns all anledning att

fundera över orsaken. Hur tänkte egentligen poliserna i Södertälje som dansar Harlem Shake? Enligt dem själva vill de öka ”förtroendet för polisen”. Om polisen tror att de kan få ”respekt” genom att uniformsklädda hoppa runt på detta sätt, misstar de sig grundligt.

Isak: De försöker ju sudda ut hierarkier, och jag kan tycka att det är ganska sympatiskt, lite fint sådär.

Lili: Men hierarkierna finns ju ändå där.

Johannes: Allt detta är både patetiskt och pinsamt och jag skäms när jag tittar på filmerna. Det är som om det demokratiska samhället inte bara stannat upp evolutionen utan också tagit den mycket långt tillbaka. Vi är sorgliga rester av det som en gång i tiden var kulturskapare och samhällsbyggare och som idag lever ut sina patetiska drifter inför en pöbel som vi själva skapat.

Isak: Eller som våra ”ledare” skapat – med vårt tysta medgivande.

Lili: Det kanske bör understrykas att vi på Bokbål inte är humorlösa. Vi använder oss ibland av humor för att nå ut med vårt budskap och vi anser att humor är viktigt.

Isak: Men det finns olika sorters humor, liksom att det finns vissa gränser.

Lili: Jaja, men anledningen att ingen kommer att få se Bokbåls redaktion dansa ”Harlem Shake” är inte för att vi saknar humor utan för att vi inte vill förnedra oss själva, eller förnedra de som läser våra böcker. För övrigt anser vi att det vi gör är väldigt allvarligt.

Maggan: Ja, livet är ju väldigt allvarligt. De enda som inte vet det är de som verkligen borde veta det.

Isak: Precis: vår uppgift är inte att ”vara människor” utan att styra, upprätthålla lag och ordning. Vi ska vara föredömen och vi ska sträva efter att bli tagna på allvar – och visa att vi tar folket på allvar. Det är så jag ser på min egen, ja, Bokbåls, verksamhet.

Johannes: Ja, vår kamp är allvarlig, och livet är allvarligt.

Lili: Det gamla ledarskapet håller på att förgöra sig själv, och under tiden fortsätter vi på Bokbål att bygga upp ett nytt ledarskap. Vi är redo att ta över när som helst.

Maggan: Vad spännande! Sen har jag ju med mig den här boken i studion. Idag är det väl ingen som har undgått att läsa den här, *Fakta i fallet Willigut*. Den har köpts och lästs av massor av svenskar. Kvinnan bakom den här romanen är alltså Lili von Wallenstein och ditt liv parallellt med att du skrev den här boken har varit en riktig berg-och-dalbana.

Lili: Jo, det var ganska kämpigt. Jag mådde väldigt dåligt, faktiskt.

Maggan: Det som är fascinerande med den här boken är att den också är en historielektion, men då undrar man ju hur mycket som är sanning i dina historiska beskrivningar?

Lili: Jag fick ju en väldigt fin recension i en dansk tidning och recensenten tillade då att inte nog med att det är underhållande, man får sig också en riktig historielektion.

Maggan: Boken handlar alltså om Himmlers spåkärring, Karl Maria Wiligut. Det här är ju en riktig succéhistoria, parallellt med det så finns det ju en annan lika intressant historia. Din egen historia!

Lili: Ja, det är en smått svindlande jämförelse.

Maggan: Du har också kommit hit för att prata om när du funderade på ge upp förlagsverksamheten. Det är svårt att förstå för oss andra som inte ens har varit i närheten av det här. Det är klart att det är tufft att sitta så här och berätta för folk för första gången. Men redan där ute så sa du att prata är nog det enda som hjälper.

Lili: Ja det är en gammal klyscha som verkligen håller. Jag tycker nog inte att det är så jättesvårt, det har blivit mer och mer naturligt för mig.

Maggan: När du sitter här och pratar, för det är ändå första gången du gör det. Varför är det så viktigt?

Lili: Framförallt för att hjälpa mig själv, men också för att hjälpa andra.

Maggan: För det här började ju med en livskris, eller hur?

Lili: Ja, en riktig livskris som fick mig att ifrågasätta inte bara mitt eget liv utan även livet som sådant. Det var en fruktansvärd tid, jag kunde inte se klart, kunde inte navigera mig i tillvaron, allt brast och det var en väldigt obehaglig upplevelse.

Maggan: Vad menar du med att allting brast?

Lili: När jag tittar tillbaka på just det tillfället så kan jag komma ihåg känslan av att bågaren rann över, att nu, nu är det över. Någonstans inom mig så orkade jag inte mer.

Maggan: Om du skulle beskriva den här känslan, hur var det?

Lili: Det är en speciell känsla för egentligen ville jag ju fortsätta. Men fysiskt sa det stopp.

Maggan: Försökte du pressa dig ändå?

Lili: Javisst gjorde jag det.

Maggan: Men du vill inte riktigt berätta vad som verkligen höll på att hända?

Lili: Nej, kanske inte inför hela svenska folket. Men till slut åkte jag utomlands och då mårde jag faktiskt väldigt bra.

Maggan: Men vad hände innan det då, grät du eller?

Lili: Ja under den perioden som var som värst. Samtidigt skämdes jag för att jag var ledsen.

Maggan: Men du var ledsen?

Lili: Ja det var jag.

Maggan: Men hur levde du då? Levde du i en relation?

Lili: Ja, det gjorde jag.

Maggan: Men hur gick det då? För du orkade ju knappt med någon annan heller. Men sen så var du med om någonting som fick dig verkligen att, jag tror du beskrivit det som ett slag i huvudet.

Lili: Ja, så var det nog, jag fick ett slag i huvudet och fick börja om från början.

Maggan: Men nu har du delvis kommit tillbaka i varje fall. Och du skriver också väldigt fint om dina upplevelser i den här nya boken. (visar *Helveteshundarna*)

Johannes: Får jag bara säga en sak att om sex år kommer inga pojkar att läsa böcker överhuvudtaget. Så fort går utvecklingen utför.

Isak: Det är ju mardrömslikt!

Maggan: Tror ni på det?

Lili: Ja mycket forskning visar ju på det. Pojkar läser mindre och mindre och MÄN läser mindre och mindre.

Isak: Ja, det är trista siffror!

Maggan: Den här boken (*Fakta i fallet Wiligut*) har ju förändrat mycket av det där och Harry Potter också, på sin tid. Men det hjälper alltså inte.

Johannes: Jag tror att böcker är ett bra verktyg, att man gör böcker som tilltalar stereotypa pojkar. Men jag tror också att det handlar om att uppmuntra pojkar att inte bara ge dem verktygen utan vi låter dom hålla på och härja och tro att dom måste springa av sig utan att man låter dom sitta lugnt. Jag tror att man som förälder får skärpa till sig. För det finns ju roliga böcker för pojkar, om inte annat så finns ju mina böcker.

Isak: Men jag känner många killar som läser jättemycket på nätet. Och som blivit väldigt duktiga på engelska.

Maggan: Ja för det är det dom gör många killar. Och då undrar man, det kanske håller igång läsandet på ett annat sätt?

Johannes: Fast jag tycker det är bra att pojkar läser just böcker för då får dom nya infallsvinklar och förstår att det finns andra andliga dimensioner. Ja men han Erik Ullenhag han skulle behöva läsa lite om andeväsen för att fatta att allt är inte så enkelt.

Maggan: Och vi har också många bra och intressanta böcker till försäljning därute. Vi får tacka för oss. Om ni vill fortsätta prata så kan ni komma förbi vårt bokbord!